

28. 4. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Významná novela zákona o platebním styku

Od 1. března 2017 nabyla účinnosti novela zákona o platebním styku (dále jen „Novela“). Zpozornět by měly zejména banky a další poskytovatelé platebních služeb (dále jen „poskytovatelé“). Novela zavádí zejména povinnost poskytnout spotřebiteli základní platební účet, upravuje další povinnosti při změně platebního účtu a zakotvuje novou pravomoc pro Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Nová úprava má podobu zákona č. [452/2016](#) Sb., který novelizuje zákon č. [284/2009](#) Sb., o platebním styku, a který implementuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/92/EU ze dne 23. července 2014, o porovnatelnosti poplatků souvisejících s platebními účty, změně platebního účtu a přístupu k platebním účtům se základními prvky.

Základní platební účet

První důležitou novinkou je zavedení tzv. základního platebního účtu poskytovaného tuzemskými bankami a pobočkami zahraničních bank. Na zřízení tohoto účtu má právo každý spotřebitel, který oprávněně pobývá v členském státě Evropské unie nebo jiném smluvním státě Dohody o Evropském hospodářském prostoru.

Spotřebitel má právo do 10 pracovních dní od podání žádosti o zřízení platebního účtu obdržet od banky návrh smluvních podmínek a ve lhůtě 5 pracovních dnů pak této nabídky využít. Pokud se tak rozhodne, je banka povinna uzavřít se spotřebitelem smlouvu o poskytování základního platebního účtu. Banka je oprávněna odmítnout spotřebitele pouze z několika úzce vymezených důvodů, například pokud již je majitelem platebního účtu vedeného v České republice bankou, v rámci kterého je oprávněn k využívání základních platebních služeb, nebo jedná-li se o spotřebitele, kterému v předchozích 12 měsících banka vypověděla smlouvu o základním platebním účtu.

Změna platebního účtu

Novela kodifikovala postup při změně platebního účtu, který byl od roku 2009 upraven v rámci dobrovolného Kodexu mobility klientů vydaného Českou bankovní asociací, a ke kterému přistoupila většina bank působících v České republice. Podmínky zakotvené Novelou jsou však pro poskytovatele v zásadě přísnější, než v Kodexu mobility.

Služby spojené se změnou účtu uživatele sice mohou být zpoplatněny, úplata však musí být přiměřená a musí odpovídat skutečným nákladům poskytovatele. Poskytovatel tak bude moci po uživateli požadovat pouze úhradu nákladů, které mu v souvislosti se změnou účtu skutečně vznikly. Z tohoto pravidla existují výjimky, např. při poskytování informací o stávajících trvalých příkazech, souhlasech k inkasu a o pravidelně se opakujících příchozích převodech a odchozích inkasech.

Novela dále zavádí informační povinnosti v souvislosti se změnou platebního účtu. Poskytovatelé jsou povinni uživatele informovat o postupu při změně platebního účtu jednak na svých internetových stránkách a také na trvalém nosiči dat ve svých provozovnách, a to včetně lhůt pro provedení jednotlivých kroků, požadované úplatě a způsobu mimosoudního řešení sporů.

Poskytovatel je dále povinen vždy do konce února následujícího roku České národní bance oznámit, kolikrát v předchozím kalendářním roce provedl změnu platebních účtů včetně informace, kdy vystupoval jako nový a kdy jako dosavadní poskytovatel, kolikrát žádost o změnu platebního účtu odmítl a z jakého důvodu se tak stalo.

Porovnatelnost služeb spojených s platebním účtem

Novela má za cíl umožnit spotřebiteli přehledné srovnání služeb nabízených v souvislosti s platebním účtem. Za tímto účelem je poskytovatel povinen zejména používat jednotné označení služeb spojených s platebním účtem v předmluvních informacích o úplatě i v přehledu o úplatě za poskytnuté služby. Jiné označení lze k pojmenování služeb použít pouze tehdy, uvede-li poskytovatel zřetelně i jejich jednotné označení.

Nová pravomoc úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je od 1. března tohoto roku příslušným orgánem pro zajištění dodržování povinností provozovatelů schématu platebních karet (společnosti provozující platební karty) a bank jakožto zpracovatelů plateb, pokud mají sídlo v České republice.

Úřad bude dohlížet, aby se v schématech platebních karet neuplatňovala územní omezení v licencích, na základě kterých banky vydávají platební karty, či se nediskriminovaly banky, které se rozhodnou na platební karty umísťovat větší počet platebních značek. Banky jako zpracovatelé plateb jsou pak povinny zajistit oddělení svých aktivit od schémat platebních karet. Opatření má za cíl dosáhnout snížení poplatků za karetní transakce hrazené obchodníkem a podpořit soutěžní prostředí.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže pro účely aplikace normy hodlá zintenzivnit spolupráci s Českou národní bankou, které je svěřen dohled nad samotnou výší poplatků za karetní transakce a dalšími souvisejícími povinnostmi bank. Dále bude Úřad rovněž spolupracovat s Českou obchodní inspekcí, která dohlídí na plnění zejména informačních povinností obchodníky.

Závěr

Novela zakotvuje standard základních platebních služeb, které musí být od 1. března 2017 dostupné každému spotřebiteli. Poskytovatelé budou muset upravit své systémy a vnitřní procesy tak, aby dostali novým povinnostem při poskytování a označování platebních služeb a při poskytování informací.

Na závěr doplňujeme, že vláda již krátce po nabytí účinnosti Novelu schválila další novelu zákona o platebním styku, která by měla zvýšit bezpečnost internetových plateb a dále rozšířit práva uživatelů platebních služeb. Plánovaná novela má regulovat inovativní způsoby placení přes internet, zvýšit standard bezpečnosti plateb a posílit práva uživatelů platebních služeb v případě ztráty, odcizení nebo zneužití platebních karet. Mezi poskytovatele platebních služeb by měla být nově zařazena pošta. S účinností této novely se předběžně počítá od 13. ledna 2018.

Mgr. Ing. Marcel Janíček,

advokát

e-mail: marcel.janicek@samak.cz

Mgr. Filip Mamrilla,

advokátní koncipient

e-mail: filip.mamrilla@samak.cz

[SAMAK právo & daně](#)

Purkyňova 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 211 222 244

e-mail: info@samak.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Institut zajišťovacího příkazu v daňovém řízení: podmínky vydání a obrana v odvolacím řízení](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)